

MEMO (I töörühm, kriis)

TAP seminaril 12. juunil jõuti läbi rühmatööde Rapla valla turvalisuse võtmeprobleemide väljaselgitamiseni:

- Valmisolek kriiside ohjamiseks. Elutähtsate teenuste tagamine.
- Kogukondade teadlikkus ja kommunikatsioon erinevate osapoolte vahel.
- Noorte riskikäitumine ja probleemsete noorte kaasamine.
- Eakate turvalisuse tagamine kogukonnas.
- Sõltuvusainete kasutamine elanike seas.

Tuge samade probleemide olulisusele otsiti nii läbi elanike küsitluse kui heaoluprofiili andmete analüüsi.

Kuupäev: 24. oktoober 2024

Töörühm: I valdkondlik töörühm (kriisijuhtimine)

Osalesid: Heiti Vahtra, Agnes Kurvits, Gert Villard, Rain Terras, Toomas Nael, Anne-Ly Pedaja, Anne Leht ja Sven Murula.

Teema, mida arutati: Valmisolek kriiside ohjamiseks. Elutähtsate teenuste tagamine. Vaadeldi andmeid, mida toodi välja heaoluprofiili andmete analüüsi peatükkides 1-4 ja 5 ning vaadeldi ka elanike küsitluses saadud hinnanguid.

Arutelu käigus anti ka juurde omapoolsed ekspertarvamused ning valdkonnas jõuti analüüsi käigus peamiste probleemide sõnastamisele:

- Puuduvad selged kriisijuhtimise protsessid ja vastutusahelad KOV-s, mis tagaksid elutähtsate teenuste järjepideva toimimise kriisiolukordades.
- Puuduvad selged KOV-le kohandatud ja loodud juhendmaterjalid, kuidas kriisiolukorras käituda, protsessi suunata ning juhtida.
- Senine vähene koostöö ja omavaheline kommunikatsioon omavalitsuse, teenusepakkujate ja kogukondade vahel.
- Puudub selge arusaam kuidas ja kellega toimub kommunikatsioon kriisijuhtumites.

Koosoleku teises pooles keskenduti eelnevalt sõnastatud probleemidele võimalike võtmetegevuste leidmisele.

- Viia läbi HOS-s nõutud riskianalüüs KOV-s.
- Koostada elutähtsate teenuste hädaolukorraplaanid ehk „*checklistid*“ (elekter, veevarustus, teede sõidetavus jne ehk millised on meie vallas üldse elutähtsad teenused ja võimalikud kriisid), kus on määratletud iga teenuse puhul kriitilised tegevused kriisi korral.
- Viia läbi KOV-i kogukondade võrgutiku kaardistus, et saada info kriisideks valmisoleku tasemest kogukondades ja kommunikatsiooni võimalustest nendega.
- Kriisiinfo elanikele jagamise KOV elektroonilistes kanalites tõhustamine
- Luua võrgustik teenusepakkujate vahel, et kindlustada operatiivne suhtlus ja ressursimobilisatsioon kriisi korral.
- Kriisispetsialisti ametikoha loomise kaalumine.
- Viia läbi õppused eri stsenaariumide jaoks (nt energiakatkestused, loodusõnnetused) ja analüüsida nende tulemusi kriisiplaanide täiendamiseks.
- Töötada välja pidev õppuste ja simulatsioonide läbiviimise plaan, kus osalevad nii kriisijuhtimise meeskonnad kui ka teenusepakkujad ja kogukondade esindajad/liikmed.
- Kriisikommunikatsiooni strateegia loomine.

MEMO (II tööühm, noored)

TAP seminaril 12. juunil jõuti läbi rühmatööde Rapla valla turvalisuse võtmeprobleemide väljaselgitamiseni:

- Valmisolek kriiside ohjamiseks. Elutähtsate teenuste tagamine.
- Kogukondade teadlikkus ja kommunikatsioon erinevate osapoolte vahel.
- Noorte riskikäitumine ja probleemsete noorte kaasamine.
- Eakate turvalisuse tagamine kogukonnas.
- Sõltuvusainete kasutamine elanike seas.

Tuge samade probleemide olulisusele otsiti nii läbi elanike küsitluse kui heaoluprofiili andmete analüüsi.

Edaspidiseks tulemuslikumaks tööks otsustas juhtrühm 18. septembril probleeme konsolideerida sõltuvusainete kasutamine noorte riskikäitumise valdkonnaga ja eakate turvalisuse tagamine kogukonnas kogukonna teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsiooniga erinevate osapoolte vahel valdkonnaga.

KOV turvalisuse valdkondlike peamiste probleemide määratlemine otsustati läbi viia teemavaldkondade põhiste tööühmade töötubadega.

Kuupäev: 07. november 2024

Tööühm: II valdkondlik tööühm (noorte riskikäitumine, kaasamine ning sõltuvusained)

Osalesid: Heiti Vahtra, Agnes Kurvits, Anne-Ly Pedaja, Geio Rüütalu, Kristel Põhjala, Sirje Praks, Liina Vesso ja Ülle Laasner.

Teema, mida arutati: Noorte riskikäitumine ja probleemsete noorte kaasamine. Sõltuvusainete kasutamine elanike seas. Vaadeldi andmeid, mida toodi välja heaoluprofiili andmete analüüsi peatükkides 1-4 ja 7 ning vaadeldi ka elanike küsitluses saadud hinnanguid.

Heiti Vahtra andis ülevaate statistilisest andmeanalüüsist ppt-ettekandena, mille põhjal mõtestati üheskoos lahti väärteo mõiste, mida selgitas Kristel Põhjala PPA-st. Seejärel kaardistati sihtrühmapõhised programmid, mis hetkel kasutuses on (mõni aktiivsemalt, mõni mitte nii aktiivselt): taastava õiguse kontseptsioon, ennetusprogramm „Puhas tulevik“, mudel „Ringist välja“, NEET-staatuses noorte toetamine, SPIN-programm, Vaimse tervise teenus, Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT) programm, Euroopa ennetusõppekava (EUPC), vanemlusprogramm „Imelised aastad“, Gordoni perekool, isikukeskse erihoolekande teenuse mudel (ISTE), SOS lasteküla peretugevdusprogramm, STEP-programm, kiusuennetusprogramm „KiVa“, „Kiusamisest vabaks“ ennetav meetodika lasteaedadele, vaikuseminutite meetodika lasteaedades, VEPA meetodika ning TORE tugiõpilasprogramm.

Arutelu käigus anti ka juurde omapoolsed ekspertarvamused ning valdkonnas jõuti analüüsi käigus peamiste probleemide sõnastamisele:

- Sõltuvusainete kerge kättesaadavus ja laialdane levik noorte ja täiskasvanute seas, mida tellitakse Interneti kaudu ning mille piiramine on raske.
- Puudujäägid riskikäitumisega noorte toetamisel, eriti vanusele 13-14, mille tõttu jääb varajane sekkumine ja noorte probleemide ennetamine ebapiisavaks.
- Nõrk koostöövõrgustik koolide, noorsootöötajate, lapsevanemate ja kohaliku omavalitsuse vahel, mis takistab riskikäitumise varajast tuvastamist ja noortele õigeaegse toetuse pakkumist (koolijuhtide, õpetajate, lapsevanemate, KOV ja PPA rollid vajavad täpsustamist ja tugevdamist).

- Lapsevanemate ebapiisav kaasatus ja teadlikkus, mis piirab nende võimalusi oma lapsi paremini toetada riskikäitumise ennetamisel ja probleemide lahendamisel.

Koosoleku teises pooles keskenduti eelnevalt sõnastatud probleemidele võimalike võtmetegevuste leidmisele:

- Noorte riskikäitumise ja sõltuvusprobleemide varajaseks tuvastamiseks arendada paremat koostööd koolide, noorsootöötajate ja kohaliku omavalitsuse vahel, et varakult tuvastada riskinoori ning pakkuda neile kiiret tuge ja ennetavat sekkumist.
- Laiendada noorsootöötaja tööd ehk arendada välja mobiilne noorsootöö, kus noorsootöötajad lähevad ise noorteni ning tutvustavad end, oma tööd ja noorte võimalusi vabaajaveetmiseks.
- Korraldada lapsevanematele ja kogukonnale suunatud koolitusi ja teabepäevi (näiteks „Puhas tulevik“ ja vanemluse programmid), mis tõstavad teadlikkust ning pakuvad oskusi noorte riskikäitumise ennetamiseks ja sellega toimetulekuks.
- Toetada ja säilitada olemasolevaid noortele suunatud sotsiaalteenuseid ja tugivõrgustikke (näiteks NEET, SPIN, MDFT, KiVa), tagades ka vaimse tervise teenuste kättesaadavuse.
- Leida võimalusi olemasolevate ja töötavate programmide rahastamiseks, et tegevused riskinoortega oleksid jätkusuutlikud.

MEMO (III töörühm, kogukonnad ja eakad)

TAP seminaril 12. juunil jõuti läbi rühmatööde Rapla valla turvalisuse võtmeprobleemide väljaselgitamiseni:

- Valmisolek kriiside ohjamiseks. Elutähtsate teenuste tagamine.
- Kogukondade teadlikkus ja kommunikatsioon erinevate osapoolte vahel.
- Noorte riskikäitumine ja probleemsete noorte kaasamine.
- Eakate turvalisuse tagamine kogukonnas.
- Sõltuvusainete kasutamine elanike seas.

Tuge samade probleemide olulisusele otsiti nii läbi elanike küsitluse kui heaoluprofiili andmete analüüsi.

Edaspidiseks tulemuslikumaks tööks otsustas juhtrühm 18. septembril probleeme konsolideerida sõltuvusainete kasutamine noorte riskikäitumise valdkonnaga ja eakate turvalisuse tagamine kogukonnas kogukonna teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsiooniga erinevate osapoolte vahel valdkonnaga.

KOV turvalisuse valdkondlike peamiste probleemide määratlemine otsustati läbi viia teemavaldkondade põhiste töörühmade töötubadega.

Kuupäev: 07. november 2024

Töörühm: III valdkondlik töörühm (kogukonnad, kommunikatsioon ja eakad)

Osalesid: Heiti Vahtra, Agnes Kurvits, Age Rebel, Anne Leht, Sven Murula, Hannes Vald, Tarmo Härma, Piret Laur, Karine Vest, Taivo Roomann, Madis Akkatus ja Tarmo Tanvel.

Teema, mida arutati: Kogukondade teadlikkus ja kommunikatsioon erinevate osapoolte vahel. Eakate turvalisuse tagamine kogukonnas. Vaadeldi andmeid, mida toodi välja heaoluprofiili andmete analüüsi peatükkides 1-4 ja 6 ning vaadeldi ka elanike küsitluses saadud hinnanguid.

Arutelu käigus anti ka juurde omapoolsed ekspertarvamused ning valdkonnas jõuti analüüsi käigus peamiste probleemide sõnastamisele:

- Kogukonnaliikmed ei ole teadlikud, et iga kodanik peaks olema valmis kriisiolukorras esialgu iseseisvalt toime tulema; liigne sõltuvus välisest abist on muutnud inimesed passiivseks ja "õpitud abituse" ohvriks.
- Kogukondades puudub piisav teadlikkus kriisivalmidusest ja kriisiolukorras tegutsemisest.
- Puudub teadmine kogukondade kerksuskeskustest – kus kerksuskeskus asub, kes kerksuskeskust juhib ning millised on kriisisituatsioonides kerksuskeskuse võimalused.
- Vallal puudub ülevaade vajalikest koostöövõrgustikest, mida tuleks arendada ja tugevdada kriisivalmiduse ning kogukondade iseseisvuse suurendamiseks, sealhulgas ei ole täpsustatud, millised piirkonnad on juba kaetud kogukonna aktiivide poolt ja milliste katmata piirkondade kogukondi peaks lisavõrgustike loomise eesmärgil kaasama.
- „Naabri Valve“ süsteem on eakate ja haavatavate elanike toetamiseks kriisiolukorras puudulik; ei ole selge, kes vastutab nende turvalisuse ja vajaduste jälgimise eest.
- Kogukonnaliikmed ei sekku riskinoorte käitumisse, kuna kardetakse hilisemaid tagajärgi, mis vähendab ennetavat tegevust ja riskinoorte toetamist.

Koosoleku teises pooles keskenduti eelnevalt sõnastatud probleemidele võimalike võtmetegevuste leidmisele:

- Luua "turvalisuse jutunupp" Rapla Teatajas, kus 2025. aasta algusest alustatakse kogukonnaliikmete teadlikkuse tõstmist, rõhutades iga inimese vastutust kriisivalmiduses, teavitades kerksuskeskuste asukohtadest/juhtimisest ja võimalustest ning sh jagades kerksuskeskuste loomise edulugusid.
- Koostada koostööplaanid, kus on selgelt määratud osapoolte vastutused ja rollid kriisiolukorras ning operatiivne tegutsemine nii kriisi ajal kui ka pärast seda.
- Aidata kaasa „Naabri Valve“ süsteemi tekkeks ehk luua „naabrivalve“ ehk tõsta kogukonnaliikmete teadlikust, et just nemad saavad kontrollida enne kriisi, kriisi ajal ja pärast seda üksikuid ja eraldatud eakaid, et tagada nende turvalisus ja vajaduste täitmine.
- Luua ja tugevdada koostöövõrgustikke kogukondade, kohaliku omavalitsuse ja kriisivalmiduse tagamisel oluliste partnerite vahel (politsei, Päästeamet, vabatahtlikud organisatsioonid) läbi koolituste/infopäevade. Eesmärk, et kogukonnad oleksid kriisisituatsioonides iseorganiseeruvad.
- Leida lahendused, mis võimaldavad erinevatel osapooltel (PPA, kogukonnaliikmed, KOV) teha tõhusat koostööd riskinoortega tegelemisel, sealhulgas ennetusmeetmed ja varajane märkamine, et pakkuda noortele paremat tuge ja alternatiive.